

Asia: VN/7728/2024

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (palkka-avoimuusdirektiivin kansallinen täytäntöönpano)

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 §:ää

Suomen Tekstiili ja Muoti ry katsoo, ettei uusien määritelmien lisääminen tasa-arvolakiin ole tarpeellista

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 a §:ää

Alakohtaisissa työehtosopimuksissa on sovittu kunkin alan kannalta keskeisimmät tekijät työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän vaativuustekijöiksi. Työehtosopimuksissa sovitut palkkausjärjestelmät ovat sukupuolineutraaleja ja niissä käytetyt kriteerit objektiivisia alojen omista lähtökohdista lähteviä. Näitä kriteerejä tulee voida käyttää myös jatkossakin, ilman että niiden osalta edellytettäisiin joitain lisävaatimuksia. Tekstiili- ja muotialalla ylemmillä toimihenkilöillä ei ole omaa työehtosopimusta. Alan yritykset noudattavat soveltuvien osin toimihenkilöiden työehtosopimusta. Lisäksi monet suurimmista tekstiili- ja muotialan yrityksistä ovat ottaneet käyttöön toimihenkilöille kaupallisia yleisesti tunnettuja palkkausjärjestelmiä, joita usein käytetään globaalisti. On tärkeää, että näitä kaupallisia palkkausjärjestelmiä voidaan myös jatkossa käyttää palkkakehityksen arvioinnissa. Lakiluonnoksessa korostuu liiallisesti näkemys, että palkkausjärjestelmien kriteereiksi kävisivät vain direktiivissä mainitut osaaminen, vastuu, kuormitus ja työolot. Kyseiset kriteerit ovat sinällään useissa palkkausjärjestelmissä käytössä, mutta tarpeet eri alojen yritysten töiden arvioinneissa kuitenkin vaihtelevat suuresti. Esim. toimihenkilöissä työolot ei välttämättä ole vaativuustekijänä keskeisten joukossa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 §:ää

Kannatamme yksinkertaisempaa muotoilua ehdotetulle pykälälle. Se on liian monimutkainen.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 d §:ää

Lakiluonnoksen 6 d§, 6 e§ ja nykyisen lain 6 b§ tulee muotoilla siten, että tarpeeton päällekkäisyys poistuu, työnantajan velvollisuudet yksinkertaistuvat ja hallinnollinen taakka vähenee. Esitetyssä

muodossa lakiluonnos lisää erityisesti 100 henkeä työllistävien yritysten hallinnollista taakkaa tarpeettomasti ja sitä myöten myös kustannuksia.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 e §:ää

Lakiluonnoksen mukaan palkka-arviointi pitäisi tehdä 12 kuukaudessa siitä päivästä, kun 6 d §:n 1 momentin 7 kohdan tiedot olisi tullut toimittaa tasa-arvovaltuutetulle. Lisäksi perusteettomat palkkaerot olisi korjattava 6 kuukauden kuluessa palkka-arvioinnin valmistumisesta. Kumpikaan määräaajoista ei sisälly direktiiviin, ja siksi niitä ei pidä myöskään ottaa kansalliseen lainsäädäntöön. Kirjaus tulee muuttaa siten, että näissä tapauksissa työnantajaa edellytetään toimimaan kohtuullisessa ajassa, ja kohtuullisuus arvioidaan tapauskohtaisesti.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 f §:ää

Laista ja lakiluonnoksesta tulee käydä selkeästi ilmi, että palkkausta koskevat tiedot voidaan antaa vielä haastatteluvaiheeseen tultaessa rekrytointiprosessissa. Tuleva uusi tehtävän-/toimenkuva muodostuu usein vasta rekrytointiprosessin kestäessä. Tällöin alkupalkan ja sen mahdollisen vaihteluvälin ilmoittaminen tarkentuu vasta prosessin tässä vaiheessa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 g §:ää

Katsomme, että uusia palkkatietojen luovuttamista koskevien velvoitteiden osalta tulisi laissa asettaa lähtökohdaksi asianmukaiset riittävät ryhmäraajat, jotta yksittäisten työntekijöiden palkkatiedot tulevat asianmukaisesti suojatuksi.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 8 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 9 a §:ää

Suomen Tekstiili ja muoti ry katsoo, että todistustaakkaa koskeva kirjaus on täysin tarpeeton.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 12 §:ää

-

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 20 §:ää

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa ei tule lisätä eikä laajentaa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 §:ää

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa ei tule lisätä eikä laajentaa.

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 b §:ää

Lainsäädännössä on jo käytössä mahdollisina seuraamuksina mm. hyvitys, uhkasakko ja vahingonkorvausvelvollisuus. Uusien seuraamuslajien säätämiseksi ei ole siten tarvetta. Suomen Tekstiili ja Muoti ry pitää tärkeänä, että laiminlyöntimaksun säätämisestä luovutaan.

Kommenttinne tasa-arvovaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Tasa-arvovaltuutetun valtuuksia ja toimivaltaa ei tule lisätä.

Kommenttinne tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne tilastokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Kommenttinne sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Vastustamme ehdotettavaa laiminlyöntimaksua uutena seuraamuslajina.

Kommenttinne koskien vaikutuksia työnantajiin (4.2.1.1)

Lakiesitys raportointivelvollisuuksineen lisää huomattavasti työnantajien hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Lakiesitys on lisäksi aivan liian vaikeaselkoinen ja sisältää päällekkäisiä velvoitteita nykytila huomioiden.

Kommenttinne koskien vaikutuksia julkiseen talouteen (4.2.1.2)

-

Kommenttinne koskien vaikutuksia viranomaisiin (4.2.2)

-

Kommenttinne koskien sukupuolivaikutuksia (4.2.3)

Lakiluonnoksessa esitetyt säännösmuutokset eivät tosiasiallisesti tule edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa, ja sen vaikutukset tulevat olemaan lähinnä työpaikkojen toimintaa ja käytäntöjä hankaloittavia. Työnantajalla on jo nykyään velvollisuus maksaa samaa palkkaa samasta ja samanarvoisesta työstä. Työpaikkojen käyttämät työehtosopimuksiin perustuvat palkkausjärjestelmät sekä yleisesti tunnetut kaupalliset järjestelmät ovat sukupuolineutraaleja ja objektiivisia.

Kommenttinne koskien vaikutuksia palkansaajiin (4.2.4)

Riskinä on, että työntekijät voivat joutua kokemaan yksityisten palkkatietojensa vaarantuvan, mikäli lakiin ei oteta riittäviä selkeitä ryhmärajoja palkkaryhmien tarkasteluun.

Kommenttinne koskien asian taustaa ja valmistelua, EU-säädöksen tavoitteita ja pääasiallista sisältöä sekä nykytilaa ja sen arviointia (1-3)

Käsityksemme mukaan esityksen sisältö ei vastaa maan hallituksen toimeksiantoa, jonka mukaan palkka-avoimuutta pitää edistää direktiivin minimisäännösten mukaisesti.

Kommenttinne koskien muita toteuttamisvaihtoehtoja (5)

-

Kommenttinne koskien suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestykseen (11)

-

Muut huomiot

-

Vehviläinen Tuija
Suomen Tekstiili & Muoti ry - Tuija Vehviläinen